

# ***Przykłady możliwych projektów w ramach Programu dla Europy Środkowej***

## ***Priorytet I***

Obszary interwencji:

### **1. Poprawa ramowych warunków dla innowacji**

- tworzenie mechanizmów wymiany i koordynacji dla działań i polityk innowacyjnych w całej Europie Środkowej pomiędzy głównymi aktorami systemu innowacyjnego (agencje rozwoju regionalnego, izby handlowe, uniwersytety, instytucje badawcze, małe i średnie przedsiębiorstwa, itd.) np. poprzez perspektywiczne inicjatywy
- wspieranie zakładania i rozwoju transnarodowych klastrów w obszarach kluczowych dziedzin
- tworzenie powiązań między organami władzy a instytucjami finansującymi dla stworzenia możliwości współfinansowania (programy finansowania, kapitał ryzyka itd.) dla celów innowacji w całym obszarze współpracy
- realizacja ponadnarodowej współpracy pomiędzy publicznymi i prywatnymi (regionalnymi aktorami) w dziedzinie innowacji
- tworzenie i wspieranie instytucji odpowiedzialnych za transfer technologii ze szczególnym uwzględnieniem praktyk w zakresie transferu międzynarodowego i własności intelektualnej
- wspieranie polityk mających na celu ułatwienie dostępu do placówek B+RT oraz ich wzajemnych powiązań. inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

### **2. Stworzenie możliwości rozprzestrzeniania i stosowania innowacji**

- stymulowanie mechanizmów transferu technologii i wymiany wiedzy, w szczególności w regionach będących w mniej korzystnej sytuacji
- współpracę instytucji odpowiedzialnych za transfer technologii z sektorem produkcji
- ułatwianie dostępu od wiedzy naukowej i wykorzystania wiedzy już istniejącej
- budowanie ponadnarodowych sieci współpracy pomiędzy odpowiednimi instytucjami badawczymi i szkolnictwa wyższego
- promowanie wykorzystywania technologii ITC w celu stworzenia lepszej ponadregionalnej i ponadnarodowej komunikacji i współpracy między systemami innowacyjnymi
- nawiązywanie ukierunkowanej na konkretne zastosowania współpracy pomiędzy systemem badawczym a firmami
- stwarzanie na poziomie transnarodowym warunków dla ułatwienia dostępu do zaawansowanych technologii
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

### **3. Wspieranie rozwoju wiedzy**

- budowanie nowych i ulepszanie istniejących ponadnarodowych edukacyjnych i szkoleniowych sieci współpracy w szkolnictwie wyższym (np. łącząc kwalifikacje akademickie i biznesowe)
- wdrażanie wspólnych strategii i planów działania dla wzmocnienia rozwoju wiedzy i zasobów ludzkich.
- realizację wspólnych strategii do konfrontacji ze zmianami demograficznymi, migracją i drenażem mózgow oraz

- nawiązanie ponadnarodowej współpracy pomiędzy placówkami szkoleniowymi i organizacjami obsługującymi rynek pracy
- promowanie akcji informacyjnych na temat rozprzestrzeniania technologii i rezultatów innowacji
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

## ***Priorytet II***

Obszary interwencji:

### **1. Poprawa sieci połączeń Europy Środkowej**

- wdrażanie rozwiązań transportowych z uwzględnieniem konkretnych potrzeb obszarów metropolitalnych, miejskich, wiejskich, oddalonych oraz odosobnionych
- nawiązanie współpracy dla umożliwienia korzystania z europejskich portów morskich krajom bez dostępu do morza
- wdrażanie intermodalności i interoperacyjności systemów transportowych (drogowego, kolejowego, wodnego i lotniczego)
- promowanie strategicznej współpracy pomiędzy Transeuropejskimi Korytarzami Transportowymi, jak i na ich obszarze
- oszacowanie i optymalizacja wpływu i potencjału najbardziej priorytetowych europejskich korytarzy transportowych i ich powiązań z sieciami krajowymi i regionalnymi, pod względem wykorzystania środków transportu efektywnych energetycznie oraz odpowiednich dla zrównoważonego rozwoju.
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

### **2. Rozwój współpracy w dziedzinie logistyki transportu multimodalnego**

- nawiązywanie współpracy pomiędzy centrami i sieciami logistycznymi
- rozwijanie technologii informatyczno-komunikacyjnych (ICT) dla współpracy w logistyce
- współpracę pomiędzy platformami intermodalnymi i logistycznymi
- realizacja logistycznych rozwiązań multimodalnych
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

### **3. Promowanie mobilności bezpiecznej i zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju**

- dzielenie się doświadczeniem związanym z przygotowaniem i wdrożeniem rozwiązań dla transportu bezpiecznego i zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju
- wspieranie opracowywania zaawansowanych technologicznie rozwiązań dla zarządzania ruchem (np. w oparciu o system Galileo)
- promowanie jakości i atrakcyjności publicznego transportu miejskiego
- realizacja innowacyjnych rozwiązań zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju dotyczących uciążliwości transportowych (rozwiązywanie problemu przeciążeń w ruchu ulicznym, pobieranie opłat za korzystanie z dróg, integrowanie kosztów zewnętrznych itd.)
- promowanie zastosowań, strategii i przygotowania decyzji dla polityki zwiększania bezpieczeństwa w transporcie
- zastosowanie strategii wykorzystania analizy zgodności ze standardami bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju dla potrzeb głównych systemów infrastruktury transportowej
- stosowanie rozwiązań i strategii mających na celu złagodzenie negatywnych skutków projektów z zakresu transportu

- realizacja innowacyjnych koncepcji transportowych odpowiadających zmieniającej się sytuacji demograficznej
- wspieranie działań dla poprawy jakości transportu w miastach
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

#### **4. Promowanie technologii informatyczno-komunikacyjne i rozwiązań alternatywnych dla zwiększenia dostępu**

- promowanie ICT dla dostępu do usług publicznych i zapewnienia takich usług
- zastosowanie ICT jako instrumentu zmniejszania ponadnarodowego ruchu (video-konferencje, strony internetowe, zarządzanie łańcuchem dostaw...)
- zastosowanie ICT w tworzeniu wydajnych systemów zarządzania ruchem i systemów informatycznych do obsługi ruchu transnarodowego
- poprawa dostępu do infrastruktury i ogólnych usług za pośrednictwem alternatywnych rozwiązań dla zwiększenia mobilności
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

### **Priorytet III**

Obszary interwencji:

#### **1. Rozwój wysokiej jakości środowiska poprzez zarządzanie zasobami naturalnymi i dziedzictwem oraz ich ochroną**

- wdrażanie wspólnych działań mających na celu utrzymanie i zagospodarowanie obszarów naturalnych, chronionych i krajobrazów (krajobrazów zagrożonych biodegradacją, zlewków rzecznych, lasów, krajobrazów kulturowych, obszarów przybrzeżnych itd.)
- wdrażanie wspólnych działań dla wzmocnienia bioróżnorodności gatunków i siedlisk
- realizacja wspólnych działań w celu podniesienia jakości środowiska (powietrza, wody, gleby)
- wdrażanie wspólnych strategii wykorzystania zasobów naturalnych i dziedzictwa zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju
- rekultywacja obszarów zdegradowanych, takich jak tereny pogórnice, skażone, bądź przemysłowe.
- opracowanie zintegrowanego systemu kontroli środowiska w celu podejmowania działań prewencyjnych i środków zaradczych.
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

#### **2. Redukcja ryzyka i skutków zagrożeń naturalnych i wywołanych działalnością człowieka**

- koordynowanie praktyk zintegrowanego zarządzania ryzykiem pomiędzy różnymi obszarami i sektorami (np. planowania przestrzennego, obrony cywilnej, przemysłu, infrastruktury, leśnictwa, zaopatrzenia w wodę, zdrowia, zarządzania ryzykiem powodziowym. ..)
- ulepszanie, integrowanie i harmonizowanie standardów szacowania ryzyka i zarządzania ryzykiem (wytyczne, strategie, kwalifikacje, praktyki...)
- wdrażanie wspólnych planów zarządzania ryzykiem i strategii przeciwdziałania zagrożeniom
- opracowanie koncepcji bezpieczeństwa dla transportu i innych sieci infrastrukturalnych na wypadek zagrożenia
- stosowanie strategii komunikacyjnych/ narzędzi zwiększania świadomości ryzyka
- czerpanie z regionalnych polityk i systemów zarządzania dla zapobiegania ryzyku w wielu sektorach
- wypracowanie i stosowanie narzędzi i podejść łagodzenia i kontroli wpływu zmian klimatycznych i innych zagrożeń
- wdrażanie metod szacowania ryzyka związanego z jakością środowiska
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

#### **3. Wspieranie wykorzystywania źródeł energii odnawialnej i zwiększenia efektywności energetycznej**

- opracowanie wspólnej strategii oszczędzania energii i efektywności energetycznej.

- wdrażanie wyważonych strategii zastosowania i eksploatacji zasobów energii odnawialnej i endogenicznej (wiatr, woda, energia słoneczna, biomasa, hydroenergia, biopaliwa...)
- transfer technologii z nauki, przemysłu i polityka dotycząca potencjalnych negatywnych skutków produkcji odnawialnych źródeł energii
- opracowanie innowacyjnych działań wykorzystania zasobów energii odnawialnej w transporcie
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

#### **4. Wspieranie ekologicznych, przyjaznych środowisku technologii i działań**

- promowanie zrównoważonej produkcji i konsumpcji ze szczególnym uwzględnieniem regionalnych łańcuchów wartości dodanej
- wspieranie miejskich i regionalnych technologii (gospodarka wodna i zagospodarowanie odpadów...) i opracowanie praktycznych rozwiązań z zastosowaniem ekologicznych technologii dla lokalnych i regionalnych dostawców infrastruktury
- promowanie ponadnarodowych sposobów motywacji (programy nagród, sieciowe platformy wyróżniania optymalnych działań, certyfikaty...) do innowacji ekologicznych
- stosowanie ekologicznych technologii w procesach produkcji
- opracowanie zintegrowanych systemów zarządzania środowiskiem i wprowadzenie przyjaznych środowisku praktyk
- wdrażanie polityk, strategii i technologii dla budownictwa nie naruszającego równowagi ekologicznej
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

#### **Priorytet IV**

Obszary interwencji:

##### **1. Rozwój policentrycznych struktur osiedlenia oraz współpracy terytorialnej**

- wdrażanie zintegrowanych miejskich i regionalnych strategii rozwoju oraz lepszych warunków dla inwestycji
- ustanowienie trwałej współpracy obszarów metropolitalnych, jak również małych i średnich miast oraz ich aglomeracji i stowarzyszeń w kwestiach o obopólnym znaczeniu, w kontekście ponadnarodowym
- podjęcie działań na rzecz relacji miasto-wieś przy zoptymalizowanych przepływach materialnych oraz zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju miejskiego (np. rozwiązania kwestii niekontrolowanego rozprzestrzeniania się zabudowy miejskiej)
- współpraca na rzecz nowych rozwiązań w zakresie rekultywacji i przekształceń miejskich i podmiejskich obszarów funkcjonalnych
- stworzenie ponadnarodowych sieci współpracy miast i regionów dla zoptymalizowania wspólnego wykorzystania infrastruktury, usług, oraz obiektów wypoczynkowych i rekreacyjnych
- wdrożenie strategicznych działań w celu zoptymalizowania struktury ośrodków miejskich oraz ulepszania aktywnych powiązań między ośrodkami miejskimi
- wspieranie działań dla poprawy jakości środowiska i otwartych przestrzeni w miastach.
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

##### **2. Uwzględnienie terytorialnych skutków zmian demograficzno-społecznych na rozwój miejski i regionalny**

- stosowanie innowacyjnych rozwiązań kwestii dostaw usług oraz adaptacji i dostarczania kluczowych usług i infrastruktury (system służby zdrowia, gospodarki wodnej, mieszkalnictwa itd.)
- wspieranie działań dla przystosowania się miast i regionów do potrzeb konkretnych grup ludności (np. osób starszych, jednoosobowych gospodarstw domowych, osób niepełnosprawnych itd.)
- wdrażanie ponadnarodowych strategii przeciwdziałania segregacji społecznej i przestrzennej oraz włączenia aspektów udziału obywateli we wczesnej fazie planowania

- promowanie działań na rzecz zapewnienia dostawy usług publicznych w pobliżu osiedli mieszkalnych
- opracowanie i zastosowanie innowacyjnych rozwiązań kwestii utrudnień w rozwoju miejskim (np. mieszkalnictwo, infrastruktura usług, przeciążenia ruchu, bariery inwestycyjne, ograniczony obszar dla rozwoju mieszkalnictwa i przemysłu)
- stosowanie nowych technologii urbanistycznych mających przynieść innowacyjne i efektywne rozwiązania kwestii usług publicznych
- podejmowanie międzysektorowych działań celem adaptacji zasobów mieszkalnych do bieżących potrzeb (np. regeneracja terenów mieszkalnych) i włączenia mieszkalnictwa do polityki rozwoju miejskiego i regionalnego
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji

### **3. Kapitalizacja zasobów kulturowych dla uatrakcyjnienia miast i regionów**

- stwarzanie możliwości ochrony, konserwacji i eksploatacji zasobów kulturowych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju
- promowanie waloryzacji tradycyjnych działań i wiedzy
- wdrażanie strategicznych działań mających na celu generowanie dochodu i zatrudnienia poprzez zintegrowane koncepcje kulturowe i gospodarcze
- wykorzystanie strategii wzmacniania kulturowych aspektów regionów
- wykorzystanie i zachowanie tradycyjnej wiedzy i kompetencji związanych z dziedzictwem kulturowym
- stosowanie nowych form zarządzania dziedzictwem miejskim/kulturowym, ze szczególnym uwzględnieniem potencjału naturalnego i społecznego oraz możliwymi skutkami ubocznymi dla środowiska i społeczeństwa w dłuższej perspektywie czasowej
- inne zagadnienia zgodne z celami niniejszego obszaru interwencji